DEVELOPMENT OF MANAGEMENT
AND ENTREPRENEURSHIP METHODS
ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

УДК 339.924
JEL Classification: F 15, F 36, O 19, P 45
DOI 10.31375/2226-1915-2022-3-16-25

ОСНОВНІ ФОРМИ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Н.В. Ярова
к.е.н., доцент, доцент кафедри «Економіка і фінанси»
ninayarovaya2017@gmail.com
ORCID 0000-0002-9703-3305
О.В. Воркунова
к.е.н., доцент, доцент кафедри «Економіка і фінанси»
i.ramazanov@gmail.com
ORCID 0000-0003-2451-5853

Одеський національний морський університет, Одеса, Україна

Анотація. *У статті розглядається міжнародна інтеграція та основні форми міжнародної інтеграційної взаємодії.*

Інтеграція та глобалізація стають все більш значущими в економічному розвитку.

В даний час жодна держава не може існувати ізольовано від інших, не вдаючись до взаємної співпраці. У діяльності будь-якої країни присутня зовнішньоекономічна та зовнішньополітична взаємодія із зарубіжними країнами.

Наявність історично сформованих та досить міцних економічних зв'язків між країнами багато в чому визначає доцільність та можливість інтегрування. Загальні економічні інтереси та проблеми, які набагато ефективніше можуть бути вирішені спільними зусиллями, також мають велике значення.

Під інтеграцією зазвичай розуміється процес, у ході якого наростаюча економічна взаємозалежність двох чи кількох країн переростає у зрощування національних ринків товарів, послуг, капіталів та робочої сили і на цій основі формується цілісний ринковий простір.

Інтеграція у широкому сенсі – це об'єднання деяких частин у єдину цілісність. Поняття «інтеграція», як і процес інтеграції, виникло науковому обороті наприкінці XIX – початку XX в. Відомо, що термін «інтеграція» у перекладі з латинської означає відновлення, з'єднання, поповнення, а integer – цілий, цілісний. Отже, інтеграція означає процес, у результаті якого формуються єдність і цілісність системи з урахуванням об'єднання і зближення, т. е. отримання цілого з окремих частин, які взаємно доповнюють одне одного, створюючи якісно нову освіту.

Актуальність теми статті пов'язана з тим, що інтеграційні процеси стають невід'ємною частиною глобалізації світової економіки, що зростає. Вони являють собою якісно нову форму міждержавної взаємодії та мають кінцеву мету прискорення темпів економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності країн-учасниць інтеграційних процесів.

Ключові слова: *світова та міжнародна економіка, економіка зарубіжних країн, форми міжнародної інтеграційної взаємодії.*

© Ярова Н.В., Воркунова О.В., 2022

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT
AND ENTREPRENEURSHIP METHODS
ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

UDC 339.924
JEL Classification: F 15, F 36, O 19, P 45
DOI 10.31375/2226-1915-2022-3-16-25

BASIC FORMS OF INTERNATIONAL INTEGRATION INTERACTION

Nina Yarova
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department «Economics and Finance»
ninayarova2017@gmail.com
Olha Vorkunova
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department «Economics and Finance»
i.ramazanov@gmail.com

Odessa National Maritime University, Odessa, Ukraine

Abstract. *The article deals with international integration and the main forms of international integration interaction. Integration and globalization are becoming increasingly important in economic development.*

At present, no state can exist in isolation from others without recourse to mutual cooperation. In the activities of any country there is foreign economic and foreign policy interaction with other countries.The presence of historically established and sufficiently strong economic ties between countries largely determines the expediency and possibility of integration. Common economic interests and problems that can be solved much more efficiently by joint efforts are also of great importance.

Integration is usually understood as a process during which the growing economic interdependence of two or more countries develops into the merging of national markets for goods, services, capital and labor, and on this basis an integral market space is formed.

Integration in a broad sense is the unification of some parts into a single whole. The concept of «integration», as well as the process of integration itself, appeared in scientific circulation at the end of the 19th – beginning of the 20th century. It is known that the term «integration» in translation from Latin means restoration, connection, replenishment, and integer – whole, whole. Therefore, integration means a process, as a result of which the unity and integrity of the system are formed on the basis of unification and convergence, i.e., obtaining a whole from any separate parts that complement each other, creating a qualitatively new formation.

The relevance of the topic of the article is due to the fact that integration processes are becoming an integral part of the growing globalization of the world economy. They represent a qualitatively new form of interstate interaction and have the ultimate goal of accelerating economic growth and increasing the competitiveness of countries participating in integration processes.

International integration plays a significant role in all countries of the world. Participation in integration groups gives countries a number of significant advantages, namely: wider access to various resources, joint solution with other countries of complex socio-economic, scientific-technical, environmental and other problems.

Integration promotes the development of new territorial markets, the creation of joint enterprises in the developed territories, increasing the stability of national economies, the unification of suppliers and consumers, production and sales of products.

Keywords: *world and international economy, economy of foreign countries, forms of international integration interaction.*

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT
AND ENTREPRENEURSHIP METHODS
ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

Постановка проблеми. На сьогоднішній день безпосередніми причинами існування міжнародної економічної інтеграції є можливість найбільш ефективного використання ресурсів різних країн та отримання більшого прибутку при найменших витратах. Умовно можна підрозділити будівництво інтеграційних утворень за географічним критерієм на «європейський», заснований на чіткій інституційній структурі, з розвиненими наднаціональними механізмами та обов'язковістю рішень, та «азіатський», з вибірковою участю у співпраці, за відсутності наднаціональних інститутів, з розширеними областями інтеграції.

Економічна інтеграція, що лежить в основі інтернаціоналізації господарської діяльності сучасних підприємств, так і глобалізації світової економіки, сприяє зміцненню тісних економічних відносин між країнами, об'єднанню національних економік, безконфліктній взаємодії країн, проведенню єдиної економічної політики.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Аналіз досліджень та публікацій показує, що довкола тематики міжнародної економічної інтеграції зосереджена велика кількість наукових робіт.

Теоретичні обґрунтування необхідності економічної інтеграції були запропоновані у 70-80-х роках XIX ст. представниками німецької історичної школи – Ф. Лістом (1891), Г. Шмолером (1902) та ін. [3].

Американець Дж. Вайнер висунув концепцію митного союзу, яка базувалась на вимірюванні кількісного ефекту від митного союзу через збільшення добробуту країни, що інтегрується на основі принципу порівняльних переваг Д. Рікардо (1817) [3].

Дж. Вайнер висвітлив ці питання у своїй праці «Проблеми митного союзу», де розглянув позитивні та негативні ефекти від інтеграції, увів поняття «потокостворюючого» і «потоковідвертаючого» ефектів інтеграції (1950) [3].

Головною ідеєю його праці було обґрунтування створення зони вільної торгівлі, для вільного безтарифного переміщення товарів всередині неї та аргументація на користь спільного тарифу від товаропотоку із зовнішніх держав. Він порівнював розвиток та ефективність торгівлі країн, при умові відокремленого функціонування митного тарифу в кожній з них та при умові запровадження митного союзу та встановлення спільного митного тарифу щодо третіх країн [3]. Дж. Вайнер доводить, що при створенні митного союзу товари, які традиційно купувались на внутрішньому ринку, можуть стати дорожчими, ніж такі самі імпортовані. Після створення митного союзу іноземний товар стає дешевшим за вітчизняний, а це призводить до зменшення споживання товарів внутрішнього виробництва та переорієнтацію на зовнішні товари [3].

Ця концепція була продовжена такими вченими як Р. Ліпсей (1960), Дж. Мід (1955) та Ф. Герес (1957). У своїх працях вони зробили висновок, що «потокостворюючий» ефект може створити позитивний наслідок та підвищити добробут, якщо вигоди від дешевого імпорту переважають втрати від торгівлі з країною, що витрачає для виробництва такого товару набагато більше коштів [3].

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP METHODS ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

Ф. Ліст у праці «Національна система політичної економії, міжнародної торгівлі, торговельна політика і німецький митний союз» (1841) виступав за «виховний протекціонізм», що базувався на періодах соціально-економічного розвитку держави. На його думку, вільна торгівля призведе до створення загальносвітової спільноти та міжнародного союзу промислових країн [3].

Американський вчений Баласса Б. (1961) визначив ефекти створення та відхилення торгівлі на прикладі Європейського Союзу. Він зробив порівняння еластичності попиту на імпорт країн Європейського Союзу до створення інтеграційного угрупу- вання з тим самим показником після формування інтеграційного об'єд-нання [3].

А. Сміт, у своїй роботі «Багатство народів» (1973) доводить, що усунення всіх обмежень у торгівлі веде до зростання загального добробуту. Дослідження ґрунтується на теорії абсолютних переваг, однак недоліком цієї теорії є те, що вона не пояснює, чому за відсутності абсолютної переваги країни торгують між собою [3].

А. Панагарія (1999) розглядав наслідки створення митного союзу із зовнішнім тарифом [3]. Панагарія А. зробив висновок, що при незмінних товарних потоках країни-учасниці матимуть зростання добробуту в межах інтеграційного угрупування [3].

А. Маршал (1963) розглядав економічну інтеграцію як на процес, що базується на статичних порівняльних перевагах. Він виступав за структурну економічну інтеграцію [3].

Економісти неоліберального напрямку М. Алле, А. Мюллер-Армак, А. Предоль, В. Репке представляли інтеграцію як створення єдиного ринкового простору на території кількох держав, де необхідно заборонити державне втручання в зовнішньоторгівельну і валютну сфери [3].

Представники ринково-інституціонального напрямку М. Алле, М. Хейлперін, Т. Сцитовскі та ін. розглядають можливість державного регулювання в діяльність країн, що інтегруються [3].

Кейнсіанський напрям теорії міжнародної економічної інтеграції предсталяли А. Філіп, Р. Купер та Б. Массел, Г. Мюрдаль, Е. Хаас та ін. Вони поділяють інтеграцію на негативну та позитивну. Негативна передбачала ліквідацію національних адміністративних та вартісних бар'єрів. Позитивна передача права прийняття рішень від національних до міждержавних органів. Що більші повноваження, то вищий рівень інтеграції [3].

К. Мейер, Р. Шуман, А. Паніч, Ж. Моне та ін. розглядали економічну інтеграцію як елемент вчення про ефективність зовнішньої торгівлі або про державне регулювання зовнішньоекономічних процесів та факторів, які впливають на платіжний баланс країни [3].

Сьогодні немає єдиної теорії міжнародної економічної інтеграції, але науковці розглядають два її напряма (школи) – «реалістичну» і «ідеалістичну». За реалістами – найважливішим завданням суверенної держави є утримання свого впливу та поширення його на інші країни світу. Ідеалісти вважають, що спостерігається політична взаємозалежність у економіці, технології та екології [3].

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT
AND ENTREPRENEURSHIP METHODS
ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

Також слід зазначити, що при вивченні економічної інтеграції усі школи:

– визнають необхідність самого інтеграційного процесу, але по-різному інтерпретують механізм, природу, цілі та суб'єкти інтеграції;

– систематизують конкретні форми розвитку міжнародної економічної інтеграції. Одночасно з розробкою загальнотеоретичних питань здійснюються і прикладні дослідження;

– використовують метод наукової абстракції, у межах якого виділяють вузьке коло аспектів, основи яких будують формально-логічну систему. Ця особливість призводить до відсутності єдності поглядів на міжнародну економічну інтеграцію та викликає появу нових теорій.

Мета дослідження. Тема є актуальною, тому виникла об'єктивна необхідність розглянути питання міжнародної інтеграції та основних форм міжнародної інтеграційної взаємодії, а також особливості інтеграційних процесів у світовій економіці та форм інтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна інтеграція проходить через низку етапів розвитку інтеграційних угруповань.

До основних типів інтеграційних угод слід віднести:

– зону вільної торгівлі;

– митний союз;

– спільний ринок;

– економічний союз.

Найпростіша, початкова форма міжнародної економічної інтеграції – зона вільної торгівлі. У цьому випадку скасовуються торгові обмеження для країн – учасниць інтеграційного угруповання і знижуються або скасовуються взагалі мита. Зберігаючи свій економічний суверенітет, кожен учасник зони вільної торгівлі встановлює власні зовнішні тарифи на торгівлі з країнами, які беруть участь у даному інтеграційному об'єднанні. Більшість існуючих економічних інтеграційних спілок знаходяться саме на цьому початковому етапі (наприклад, Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА).

Після створення зони вільної торгівлі учасники інтеграційного блоку переходять до митного союзу. На цьому етапі уніфікуються зовнішні тарифи, проводиться єдина зовнішньоторговельна політика. Уніфікація зовнішніх тарифів дає можливість надійніше захищати єдиний регіональний ринковий простір, що формується, і виступати на міжнародній арені як згуртований торговий блок. При цьому країни-учасники даного інтеграційного об'єднання втрачають частину свого зовнішньоекономічного суверенітету (наприклад, асоціація ЄС із Туреччиною – митний союз між ЄС та Туреччиною).

Третім рівнем розвитку інтеграційних об'єднань є спільний ринок. Це посилює економічну взаємозалежність країн – членів інтеграційного об'єднання. Крім того, створення спільного ринку потребує гармонізації багатьох промислових стандартів та правових норм (наприклад, Центральноамериканський спільний ринок – торговельно-економічний союз).

Більш складна форма міжнародної економічної інтеграції – економічний та валютний союз. Наслідком економічного та валютного союзу виступає запровадження наднаціональних управлінських структур (нап-

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT
AND ENTREPRENEURSHIP METHODS
ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

риклад, Європарламент та Єврокомісія в ЄС). На певному етапі формування економічного та валютного союзу передбачається проведення єдиної валютної політики та запровадження єдиної валюти. Таким чином, створення економічного союзу передбачає, що для країн-учасниць вирівнюється рівень податків, уніфікуються господарське законодавство, технічні та санітарні стандарти, координуються національні фінансово-кредитні структури та соціальні системи, посилюється значення наддержавних управлінських структур.

Подальший розвиток та вдосконалення форм міжнародної економічної інтеграції призведе до перетворення інтеграційного об'єднання на політичний союз, тобто, до перетворення інтеграційного об'єднання на конфедеративну державу з усіма наслідками, у тому числі перетворенням наднаціональних органів управління на центральні органи управління з ще більшими повноваженнями та владою, що не спостерігається в рамках Європейського Союзу.

Розвиток політичного союзу – вищого рівня регіональної інтеграції, у якому єдиний ринковий простір перетворюється на цілісний господарсько-політичний організм, виникає новий багатонаціональний суб'єкт міжнародних господарських та політичних відносин, який виступає з позиції всіх учасників політичного союзу, висловлює їхні інтереси та політичну волю.

Поки що жоден регіональний інтегрований блок не досяг такого високого рівня розвитку, який передбачає політичний союз, але найближче до нього підійшов ЄС. Основним і найпоширенішим із зазначених видів угод на даний час є угоди про зони вільної торгівлі.

Етапи та рівні інтеграційних процесів світової господарської діяльності дозволяють стверджувати наступне:

1) інтеграційні процеси – це об'єктивна закономірність сучасного розвитку економіки, що базується на історично сформованих і отримали повсюдне поширення об'єктивних процесах поділу та кооперації праці, розвитку економічного співробітництва;

2) інтеграційні процеси характерні як внутрішнього розвитку економіки нашої країни, так зовнішньої економіки. Ілюстрацією цього є міжнародний поділ і кооперація праці, міжнародне економічне співробітництво, міжнародна економічна інтеграція та глобалізація світової економіки;

3) інтеграція – це багаторівневе явище, що стосується як окремі підприємства (мікрорівень), так і цілі регіональні та національні економіки (макрорівень);

4) економічна інтеграція не тільки пронизує всі сторони економічних відносин між суб'єктами господарювання і має місце на всіх рівнях виникнення взаємодії – вона становить ядро процесу глобалізації світової економіки, який, у свою чергу, є найвищою стадією світової економічної інтеграції, що передбачає якісну зміну картини світу.

Існує три ефекти теорії економічної інтеграції:

– створення торгівлі;

– зміщення торгових потоків;

– розвиток економіки масштабу.

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT
AND ENTREPRENEURSHIP METHODS
ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

Перший ефект – ефект створення торгівлі виникає внаслідок того, що скасування тарифних бар'єрів у взаємній торгівлі знижує вартість товарів, що реалізуються всередині інтеграційного об'єднання. Внаслідок цього попит перемикається з дорогого вітчизняного товару на дешевший товар країни-партнера. Це сприяє ліквідації неефективних виробництв, провокує зростання регіональної торгівлі та споживання.

Другий ефект – ефект зміщення торгових потоків пов'язаний із збереженням тарифів у торгівлі з країнами решти світу. Воно викликає переорієнтацію імпорту товарів із третіх країн на продукцію, вироблену всередині інтеграційного об'єднання.

Перший та другий ефекти дозволяють розширювати масштаби національного виробництва з розрахунку на сукупний попит країн-учасників інтеграційного процесу, підштовхують виробників до скорочення витрат і збільшення прибутку. Фактично, формування регіональних економічних угруповань веде до розвитку міжнародного поділу праці та розширення внутрішнього ринку кожної з країн-учасниць таких угруповань.

Слід зазначити, що підсумок трьох ефектів може бути не лише позитивним, а й негативним: перший та другий несуть ризики появи нових неефективних факторів та зниження стимулів до підвищення конкурентоспроможності.

Інтенсивність розвитку інтеграції у різних регіональних інтеграційних угрупованнях можна представити за допомогою показників:

1. Частка товарообігу всередині регіональних інтеграційних угруповань. Чим вона вища, тим сильніше взаємопов'язані та взаємозапильні економіки країн-учасниць.

2. Обсяг взаємних прямих іноземних інвестицій всередині інтеграційного угруповання порівняно з прямими іноземними інвестиціями країн-учасниць угрупування в інші країни світу.

3. Кількість поглинань та злиття підприємств.

Незважаючи на те, що в теоретичному плані міжнародна інтеграція є досить простим явищем, на практиці вона набагато складніша і затягується на тривалий проміжок часу.

Для досягнення міжнародної інтеграції необхідно мати певні умови, що впливають на подальший розвиток і зближення країн.

1. Країни, що інтегруються, повинні знаходитися приблизно на рівному рівні економічного розвитку. Процес зближення таких країн набагато ефективніший і міцніший, але, як правило, у будь-якому інтеграційному об'єднанні існує країна, економічний рівень якої нижчий від інших учасників. Ця умова не обов'язково, але бажано для виконання. Для країни з більш низькими економічними показниками потрібно тривалий період часу щоб почати брати участь в інтеграційному процесі на рівних з іншими країнами-учасницями.

2. Важлива географічна близькість країн-учасниць, наявність економічних відносин, що історично склалися. Це необхідно задля зниження витрат країн, наприклад, транспортних витрат чи мовних труднощів.

3. Необхідна політична воля керівництва країн, що інтегруються. Саме ініціатива політичних керівни-

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP METHODS ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

ків є поштовхом для створення інтеграційних угруповань.

4. У кожному інтеграційному об'єднанні необхідна присутність рекламного ефекту: під впливом успіхів об'єднання в інших держав має з'являтися бажання стати учасником цього об'єднання.

5. Створюється ініціюючий центр з одного-двох держав – членів міжнародної інтеграції, які гуртуватимуть навколо себе свої країни-партнери. Якщо кожна країна поводитиметься самостійно, у кожного буде своя власна думка і правила, то таке угруповання швидко розпадеться і це буде ударом по економічному благополуччю країн.

Висновки. Явище міжнародної економічної інтеграції це взаємодія двох економічних тенденцій – глобалізації та регіоналізації. Розвиток процесів регіональної інтеграції проявляється у процесі зрощення економік сусідніх країн до єдиного господарського комплексу на основі глибоких і стійких економічних зв'язків між їх компаніями.

Міжнародна інтеграція відіграє значну роль у всіх країнах світу. Участь в інтеграційних угрупованнях дає країнам низку суттєвих переваг, а саме: ширший доступ до різних ресурсів, спільне рішення з іншими країнами складних соціально-економічних, науково-технічних, екологічних та інших проблем.

Інтеграція означає процес, у результаті якого формуються єдність та цілісність системи на основі об'єднання та зближення. Інтеграція сприяє освоєнню нових територіальних ринків, створення спільних підприємств на освоюваних територіях, підвищенню стійкості національних економік, об'єднанню постачальників та споживачів, виробництва та збуту продукції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Алейнікова О.В. Міжнародна економічна інтеграція як процес наднаціонального регулювання сфери економічних відносин // Вісник соціально-економічних досліджень. 2014. Вип. 2. С. 8-13.*
2. *Голіков А.П. Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 464 с.*
3. *Липов В.В. Міжнародна економічна інтеграція: Практикум. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2016. 202 с.*
4. *Приходько, І.В. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. Економічний аналіз: Зб. наук. праць / Гол. ред. В.А. Дерій. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. Том 19. № 1. С. 91-100.*
5. *Саблук П.Т., Власов В.І., Біленький О.Ю. Регіональна інтеграція. Київ: Ін-т аграр. економіки. 2010. 364 с.*
6. *Світова та європейська інтеграція / За ред. проф. Я. Малика. Львів, 2005. 540 с.*
7. *Філіпенко А.С. Міжнародна економічна інтеграція: сучасний теоретичний дискурс // Науковий вісник Дипломатичної академії України. 2016. Вип. 23 (3). С. 54-61.*

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP METHODS ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

8. *Borot J., Engert O., Salazar P. Tailoring your integration approach to specific deals. McKin-sey Insights. 2017. URL: https://www.mckinsey.com/business-functions/organization/our-insights/tailo-ring-your-integration-approachto-specific-deals (дата звернення: 15.07.2022).*
9. *Dent C.M. & Dosch J. The Asia-Pacific, Regionalism and the Global System. 2012. 304 c. (Edward Elgar Publishing). (ISBN 9781781004463).*
10. *Dreher A. Does globalization affect growth? Evidence from a new index of globalization. Applied Economics. 2006. № 38 (10). P. 1091-1110.*
11. *Friedman J. Oligopoly Theory. Cambridge. 1989. 20. KOF Index of Globalization. URL: http://globalization.kof.ethz.ch (дата звернення: 15.07.2022).*
12. *Hosny A.S. Theories of Economic Integration: A Survey of the Economic and Political Literature. International Journal of Economy, Management and Social Sciences. 2013. P. 133-155.*
13. *Jager H. & Jepma C. Introduction to International Economics. 2nd edition, London, 2011. 406 p.*
14. *Thompson H. International Economics. Global Market and Competition. 3rd edition. New JerseySingapore, 2011. 437 p.*
15. *Yeo D. & Adou J. Y. Harmonisation statistique et integration africaine // Revue afiricaine de l'Int6gration. Vol. 2, № 1. 2008. Janvier.*

REFERENCES

1. *Alejnikova, O.V. (2014). Mizhnarodna ekonomichna integhracija jak proces nadnacionaljnogho reghuljuvannja sfery ekonomichnykh vidnosyn [International economic integration as a process of supranational regulation of economic relations]. Visnyk socialjno-ekonomichnykh doslidzhenj. Vol. 2. P. 8-13 [in Ukrainian].*
2. *Gholikov, A.P. (2017). Ekonomika zarubizhnykh krajin [Economy of developed countries]. Kyjiv: «Centr uchbovoji literatury» [in Ukrainian]*
3. *Lypov, V.V. (2016) Mizhnarodna ekonomichna integhracija: praktykum [International economic integration: workshop. Kharkiv: KhNEU im. S. Kuznecja [in Ukrainian].*
4. *Prykhodjko, I.V. (2015). Teoretychni koncepciji mizhnarodnoji. Ternopilj: Vydavnycho-polighrafichnyj centr Ternopiljsjkogho ekonomichnoji integhraciji [Theoretical concepts of international economic integration]. Ekonomichnyj analiz: zb. nauk. pracj / gholovnyj redaktor V.A. Derij nacionaljnogho ekonomichnogho universytetu «Ekonomichna dumka». Vol. 19. № 1. P. 91-100. [in Ukrainian].*
5. *Sabluk, P.T., Vlasov, V.I. & Bilenjkyj, O.Ju. (2010). Reghionaljna integhracija [Regional integration]. Kyjiv: In-t aghrar. Ekonomiky (in Ukrainian).*
6. *Ja. Malyk (ed.) (2005). Svitova ta jevropejsjka integhracija [Global and European integration]. Ljviv [in Ukrainian].*

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP METHODS ON TRANSPORT, № 3 (80), 2022

7. *Filipenko, A.S. (2016). Mizhnarodna ekonomichna integhracija: suchasnyj teoretychnyj dyskurs. [International economic integration: modern theoretical discourse]. Naukovyj visnyk Dyplomatychnoji akademiji Ukrajiny. Vol. 23 (3). P. 54-61 [in Ukrainian].*
8. *Borot, J., Engert, O. & Salazar, P. (2017). Tailoring your integration approach to specific deals. McKinsey Insights. URL: https://www.mckinsey.com/ business-functions/organization/our-insights/tailoring-your-integration-approachto-speci-fic-deals (дата звернення: 15.07.2022).*
9. *Dent, C. M. & Dosch, J. (2012). The Asia-Pacific, Regionalism and the Global System. 304 p. (Edward Elgar Publishing).*
10. *Dreher, A. (2006). Does globalization affect growth? Evidence from a new index of globalization. Applied Economics. № 38 (10). P. 1091-1110.*
11. *Friedman, J. (1989). Oligopoly Theory. Cambridge. 20. KOF Index of Globalization. URL: http://globalization.kof.ethz.ch (дата звернення: 15.07.2022).*
12. *Hosny, A.S. (2013). Theories of Economic Integration: A Survey of the Economic and Political Literature. International Journal of Economy, Management and Social Sciences. P. 133-155.*
13. *Jager, H. & Jepma, C. (2011). Introduction to International Economics. 2nd edition, London, 406 p.*
14. *Thompson, H. International Economics. Global Market and Competition. 3rd edition. New JerseySingapore, 2011. 437 p.*
15. *Yeo, D. & Adou, J. Y. (2008). Harmonisation statistique et integration africaine // Revue afiricaine de l'Int6gration. Vol. 2, No. 1. Janvier.*

Стаття надійшла до редакції 28.08.2022

Посилання на статтю: Ярова Н.В., Воркунова О.В. Основні форми міжнародної інтеграційної взаємодії // Розвиток методів управління та господа-рювання на транспорті: Зб. наук. праць, 2022. № 3 (80). С. 16-25. DOI 10.31375/2226-1915-2022-3-16-25.

Article received 28.08.2022

Reference a JournalArtic Yarova, Nina & Vorkunova, Olha. (2022). Basic forms of international integration interaction. Development of management and entrepreneurship methods on transport. Vol. 3 (80), 16-25 p. DOI 10.31375/2226-1915-2022-3-16-25.